

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

SAB390

Predefinert informasjon

Startdato:	03-05-2023 09:00 CEST	Termin:	2023 VÅR
Sluttdato:	15-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave		
Flowkode:	203 SAB390 1 O 2023 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	282
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Kulturelle utfordringer i møtet mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier
Antall ord *:	7997

Sett hake dersom Ja
besvarelsen kan brukes
som eksempel i
undervisning?:

Egenerklæring *: Ja
Inneholder besvarelsen Nei
konfidensielt
materiale?:

Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
uitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn: (Anonymisert)
Gruppenummer: 104
Andre medlemmer i gruppen: Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

Jeg godkjenner autalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

BACHELOROPPGAVE

KULTURELLE UTFORDRINGER I MØTET MELLOM
BARNEVERNET OG ETNISCHE MINORITETSFAMILIER

CULTURAL CHALLENGES IN THE INTERACTION
BETWEEN THE CHILD WELFARE SERVICES AND
ETHNIC MINORITY FAMILIES

Kandidatnummer: 282

SAB 390 Bacheloroppgave

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Institutt for velferd og deltaking

Innleveringsdato: 15.05.2023

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Abstract:

The purpose of this bachelor thesis has been to examine and gain knowledge about cultural differences and how this can be challenging for social workers and child welfare workers in the child welfare system. I have conducted a literature review to answer the research question: "How can cultural differences be perceived as a challenge in the interaction between the child welfare services and ethnic minority families".

Through a systematic search I have found literature using «computer-held databases», «searching reference lists» and «hand search». I found three references that I considered as relevant to my research question. I further located findings in this literature that formed the basis of three themes that I discussed in the discussion section: (1) the significance of the social worker's emphasis and focus on culture when working with minorities, (2) the importance of the social worker's cultural competence, and (3) the significance of different cultural codes, frames of references, and a Western middle-class ideology in child welfare. Social workers should be aware of all the three themes then working with ethnic minority families.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	5
1.1 Bakgrunn og relevans for valg av tema	5
1.1.1 Motivasjon for valg av tema.....	5
1.2 Problemstilling, fokusområde og avgrensning.....	6
1.3 Oppgavens struktur og oppbygning	7
2. Kontekstbeskrivelse	7
3. Teori og begrepsavklaringer	8
3.1 Sosialkonstruksjonisme	8
3.2 Kultur	9
3.3 Kulturkompetanse og kultursensitivitet.....	10
3.4 Kulturalisering	11
3.5 Etnosentrisme og kulturrelativisme	11
3.6 Etnisk minoritet og innvandrere	11
3.7 Barnevernet.....	12
4.0 Metode	12
4.1 Litteraturstudie som metodisk tilnærming	13
4.2 Beskrivelse av fremgangsmåten.....	13
4.3 Tematisk analyse	14
4.4 Kildekritikk	15
4.5 Ethiske overveielser.....	16
5. Drøfting	17
5.1 Betydningen av sosialarbeiderens vektlegging og fokus på kultur i møtet med minoriteter	17
5.1.1 Kulturalisering som utfordring i møtet med minoriteter	18
5.2 Betydningen av sosialarbeiderens kulturkompetanse.....	20
5.2.1 utfordringer rundt kulturkompetansebegrepet	21
5.3 Betydningen av forskjellige kulturelle koder, referanserammer og en vestlig middelklasseideologi	23
5.3.1 Vestlig middelklasseideologi til grunn i det norske barnevernet.....	24

6.Konklusjon	26
Referanser	28
Vedlegg 1	34
Vedlegg 2	35
Vedlegg 3	36

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og relevans for valg av tema

Den norske majoritetsbefolkningen regnes som relativt homogen med felles kultur, språk, levesett og samfunnsordning, som sammen danner premisser for samhandling i det norske samfunnet (Otterstad, 2008, sitert i Kaya, 2010, s. 29). For minoriteter med en annen bakgrunn, kultur og levesett kan møtet med disse premissene og den norske majoritetsbefolkningen medføre en rekke utfordringer på individnivå, samt i møte med velferdsstaten og offentlige institusjoner. Barnevernet som offentlig aktør påvirkes av endringer i befolkningen og i samfunnet, og den økte innvandringen stiller barnevernsarbeiderne overfor flere nye utfordringer i møte med andre kulturer (Berg et al., 2017; Bø, 2010, s. 206). Minoriteter med andre livserfaringer, mangelfulle norskkunnskaper og en annen kulturbakgrunn enn majoritetsbefolkningen setter nye krav til kunnskap, holdninger og ferdigheter i det norske barnevernet.

Barn og unge med minoritetsbakgrunn er overrepresentert i enkelte av barneverntjenestens tiltak (Dyrhaug & Sky, 2015). Årsakene til dette er ofte mange og sammensatt, og kan ha sammenheng med både minoritetsrelaterte faktorer, levekårsfaktorer og flyktningrelaterte faktorer (Berg & Paulsen, 2021b, s. 23). I tillegg vil både sosiale, språklige og kulturelle faktorer påvirke dette ytterligere. Da det ofte forventes en tilpasning til majoritetssamfunnet gjennom assimilering fremfor integrering, gjennom en ensidig tilpasning til det norske, kan det være utfordrende å integreres i det norske samfunnet (Van der Weele & Fiecko, 2020, s. 140). Mange minoritetsfamilier føler derfor at det er nødvendig å gi avkall på deler av sin kultur for å oppnå integrering i det norske samfunnet.

1.1.1 Motivasjon for valg av tema

Under egen praksisperiode i utlandet jobbet jeg med flyktninger fra forskjellige land. Her opplevde jeg en rekke utfordringer relatert til mennesker og kulturer. Jeg erfarte flere dilemma og situasjoner der egen kultur, normer og forventninger stod i kontrast til deres, og hvor enkelte flyktninger hadde vanskeligheter med å tilpasse seg samfunnet de møtte. Reelle erfaringer fra praksisperioden kombinert med teoretisk læring fra studieløpet har ført til en økt interesse for etniske minoriteter og utfordringer rundt integrasjon i samfunnet.

Videre er barnevernstjenesten en høyst aktuell arbeidsplass for sosionomer og et felt der flere sosialarbeidere arbeider gjennom sin yrkeskarriere. Det er derfor vesentlig for sosionomer og andre ansatte i barnevernet å ha grunnleggende kunnskap om mulige utfordringer i møte med andre kulturer, for å utvikle ferdigheter som avspeiler en forståelse av både likheter og ulikheter. Teori kombinert med problemstillingen i oppgaven kan også gi viktig kunnskap som kan anvendes i sosialt arbeid også utenfor selve barnevernet.

1.2 Problemstilling, fokusområde og avgrensning

I denne oppgaven har jeg valgt å ta utgangspunkt i problemstillingen: «*Hvordan kan kulturforskjeller fremstå som en utfordring i møtet mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier?*». For å svare på problemstillingen har jeg valgt å ta utgangspunkt i et sosialkonstruksjonistisk perspektiv som samfunnsvitenskapelig tenkemåte. Videre vil *kultur* være sentralt gjennom hele oppgaven.

I oppgaven har jeg valgt å ta utgangspunkt i etniske minoriteter som en samlet gruppe. Dette til tross for at funnene vil være mer generelle, da det finnes store interne forskjeller innad i etniske grupper, der alle individer og familier vil erfare utfordringer ulikt (Eriksen & Sajjad, 2020, s. 114). I lys av mer omfattende tilgjengelig litteratur innenfor feltet, har jeg imidlertid valgt et generelt fokus. Jeg har også valgt å konsentrere meg om sosialarbeiderens utfordringer i møtet med etniske minoriteter fremfor minoriteters utfordringer i møtet med den norske majoritetskulturen og barnevernet.

I oppgaven vil jeg benytte begrepene sosialarbeider (i barnevernet) og barnevernsarbeider noe om hverandre, blant annet grunnet ulik bruk av begrepene i referanser og fordi jeg generelt henviser til både sosionomer og barnevernsarbeidere i barnevernet. Jeg vil i hovedsak fokusere på relasjon og samhandling mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier (foreldre), og har derfor valgt å ikke ta for meg enslige mindreårige asylsøkere i oppgaven. Jeg tar heller ikke for meg en spesifikk fase eller et område i barnevernet da jeg anser det som mindre relevant for besvarelsen. Valgt litteratur konsentrerer seg hovedsakelig om norske forhold og utfordringer.

1.3 Oppgavens struktur og oppbygning

I oppgaven tar jeg for meg hvordan kulturforskjeller kan fremstå som en utfordring for barnevernet i møtet med etniske minoritetsfamilier. For å svare på problemstillingen presenterer jeg først en kort kontekstbeskrivelse med bakgrunnsinformasjon og fokus på tidligere forskning på feltet. Deretter definerer jeg sentrale begreper og beskriver teorier jeg anser som relevante og som jeg tar i bruk i drøftingen. I metodedelene beskriver jeg fremgangsmåten i det gjennomførte litteraturstudiet, samt prosessen i en tematisk analyse, kildekritikk og etiske overveielser. I drøftingsdelen tar jeg for meg problemstillingen ut fra tre aktuelle tema på bakgrunn av funn fra litteraturstudien; (1) Betydningen av sosialarbeiderens vektlegging og fokus på kultur i møtet med minoriteter, (2) betydningen av sosialarbeiderens kulturkompetanse og (3) betydningen av forskjellige kulturelle koder, referanserammer og en vestlig middelklasseideologi i barnevernet

2. Kontekstbeskrivelse

I mai 2023 ble det registrert over 877 000 innvandrere i Norge fra over 200 land og selvstyrete regioner. Dette utgjør 16 prosent av den totale norske befolkningen og viser samtidig en økning på 7,1 prosent fra året tidligere (Sandnes, 2017, s. 4; SSB, 2023). Til tross for denne utviklingen får det norske barnevernet stadig kritikk for å ikke ta tilstrekkelig hensyn til etniske minoriteters verdier, kultur og væremåte (Lo, 2021, s. 3). Innvandremiljøene kritiserer blant annet barnevernet for å oftere gripe inn i minoritetsfamilier enn i majoritetsfamilier, noe som har ført til lavere tillit fra minoritetsbefolkningen. Videre har det også blitt problematisert at det vises for lite forståelse for innvandreres kultur og for situasjonen innvandrere befinner seg i som nye samfunnsborgere. Dette til tross for at kultur og kulturbegrepet tillegges mye vekt i diskusjoner rundt møtet mellom barnevernet og innvandringsbefolkningen (Berg et al., 2017, s. 1; Berg et al., 2017, s. 19). Det trekkes frem at barnevernsarbeidere trenger bedre kunnskap og forståelse om levekår i samfunnet, samt utfordringer og konsekvenser ulike forhold kan medføre for etniske minoritetsfamilier (Rugkåsa et al., 2017, s. 13).

Flere barnevernsarbeidere opplever arbeidet med etniske minoritetsfamilier som utfordrende grunnet forskjellige syn på oppdragelsesmetoder, referanserammer og på barns behov. Videre står de i et krysspess mellom velferdsstatens kontroll- og hjelpeoppgaver der

disse motsetningsfylte hensynene veies opp mot hverandre (Aarset & Bredal, 2018, s. 171). Flere barnevernsarbeidere opplever at de ikke har tilstrekkelig kulturkompetanse i møte med etniske minoriteter og minoritetsspesifikke spørsmål, samtidig som flere barnevernsarbeidere er redd for å handle feil på bakgrunn av kultur og derav bli beskyldt for å inneha en diskriminerende praksis (Berg et al., 2017, s. 1; Rugkåsa et al., 2017, s. 11).

Etniske minoritetsfamiliers overrepresentasjon i barnevernet har en rekke forklaringsfaktorer som igjen illustrerer mangfoldet av problemstillinger og utfordringer barnevernsansatte står overfor. Overrepresentasjonen kan blant annet ha sammenheng med en høyere sannsynlighet for omsorgssvikt, men det kan også skyldes barnevernets fokusområder, klientifisering og passivering gjennom «avhengighetsskapende integreringsarbeid» (Berg & Paulsen, 2015, s. 153). Dette illustrerer behovet for et bredt fokus når en skal forklare og drøfte utfordringer i barnevernet i møtet med etniske minoritetsfamilier.

3. Teori og begrepsavklaringer

I denne delen vil jeg først ta for meg sosialkonstruksjonisme som samfunnsvitenskapelig tenkemåte. Deretter tar jeg for meg kulturbegrepet, kulturkompetanse og kultursensitivitet som sentralt i barnevernet. Videre forklarer jeg kulturalisering, etnosentrisme og kulturell relativisme før jeg til slutt definerer begrepene etniske minoriteter, innvandrere og barnevernet.

3.1 Sosialkonstruksjonisme

Sosialkonstruksjonisme som samfunnsvitenskapelig tenkemåte har kommet sterk inn i samfunnsvitenskapen, og særlig sosialt arbeid de senere årene (Hutchinson & Oltedal, 2017, s. 31). Sosialkonstruksjonisme betrakter menneskers virkelighetsforståelse som kontinuerlig formet av blant annet opplevelser og erfaringer, kultur, læring og interaksjon med andre (Berger & Luckmann, 1966; Schiefloe, 2019, s. 109). Mennesket utvikler altså virkelighetsbilder og kunnskap om verden i en sosial kontekst, der all mening er sosialt skapt og konstruert. Videre påvirkes mennesket sterkt av den kulturelle konteksten de er en del av (Hutchinson & Oltedal, 2017, s. 31).

Ifølge Berger og Luckmann (1966) skaper individer en forståelse av virkeligheten som objektiv sann gjennom tre faser. Gjennom *eksternalisering* tilegner vi oss kunnskap om hvordan ting henger sammen. Gjennom *objektivering* aksepterer vi fakta, teori eller et virkelighetsbilde som virkelig i samfunnet, uavhengig av hvem som har formulert det. Til slutt *internaliseres* og læres de nye elementene, og medlemmene i samfunnet gjør de ubevisst om til en integrert del av seg selv. Vår virksomhet blir organisert som faste vaner som videre institusjonaliseres, der den institusjonelle verdens objektivitet, er en menneskeskapt objektivitet. Prosessen understreker at samfunnet er et menneskelig produkt og en objektiv virkelighet, samtidig som mennesket er et sosialt produkt og virkeligheten er samfunnsskapt (Berger & Luckmann, 1966, s. 79). Sentralt i konstruksjonistisk perspektiv er dermed de prosessene som utspilles rundt problemet.

Videre vil det være tydelige forskjeller mellom ulike samfunn knyttet til hva som tas for gitt (Berger og Luckmann, 1966, s. 13). Noe som er virkelig for en person, er ikke nødvendigvis virkelig for en annen da spesifikke virkelighetsoppfatninger er knyttet til sosiale sammenhenger (Berger og Luckmann, 1966, s. 15). Denne konstruksjonen av virkeligheten må også ses på som en prosess, der ny kunnskap fører til at rutinene endrer seg og vi oppnår nye virkelighetsforståelser. De viser til en gjensidig påvirkning mellom mennesker og samfunn, der mennesket skaper og blir skapt av omgivelsene. I dag er både forståelse og arbeidsmåter i sosialt arbeid og barnevern påvirket av denne tenkemåten.

3.2 Kultur

Kulturbegrepet vil være gjennomgående sentralt i hele oppgaven. Kultur er et mangfoldig begrep som kan beskrive særtrekk innad i et samfunn, men også forstås som en sektor i samfunnslivet basert på særegne tradisjoner eller kunstneriske uttrykk. Alle samfunn har en særegen kultur, som utgjør et kunnskaps- og erfaringsfundament produsert av tidligere generasjoner, som nye generasjoner kan utvikle og bygge videre på (Schiefløe, 2019, s. 125). Kultur kan si noe om både livsform, væremåte og språk, og har både synlige og usynlige sider. Dette innebærer at noe er observerbart, eksempelvis symboler og handlinger, og noe er mindre observerbart og gjerne ubevisst slik som verdier, normer eller koder.

Fra et mikroperspektiv kan man si at kultur omfatter alt en må vite eller tro for å kunne fungere slik at samfunnets medlemmer kan godta deg (Schiefløe, 2019, s. 127). Dette understreker kompleksiteten av å tilegne seg eller forsøke å tilpasse seg en ny kultur i et nytt land. Noen av menneskets likheter og forskjeller kan altså forklares gjennom kultur, da språk, religion, erfaringsverden og moralske regler kan være felles i en og samme kulturelle verden grunnet fellestrekk i erfaringsverdener (Hagen & Qureshi, 2005, s. 33). Samtidig vil man finne store individuelle forskjeller innenfor grupper med forskjellig kulturbakgrunn og innenfor et kulturelt univers da kultur ikke er medfødt, men innlært i samfunnet gjennom formelle og uformelle sosialiseringsinstitusjoner og i samhandling med andre (Hagen & Qureshi, 2005, s. 18). Dette illustrerer viktigheten av kunnskap rundt kultur i offentlige etater og viser samtidig bredden av mulige utfordringer i møtet med etniske minoriteter. Til tross for at kulturbegrepet er nyttig og kan hjelpe oss å forstå flere menneskelige likheter og forskjeller, bør begrepet kulturforskjeller også brukes med en viss varsomhet da det både kan gjøre mennesker mer forskjellige enn de er mellom kulturene, og mer lik enn de er innenfor kulturene (Eriksen & Sajjad, 2020, s. 34).

3.3 Kulturkompetanse og kultursensitivitet

Relevant i barnevernsarbeid med minoriteter er kunnskap om andre kulturer og ferdigheter som avspeiler en forståelse av både likheter og forskjeller mellom kulturene (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 232). Begrepene kulturkompetanse og kultursensitivitet brukes ofte om hverandre om ferdigheter til å sette seg inn i holdninger, verdier og atferd blant etniske minoriteter (Holm-Hansen et al., 2007, s. 50). Samtidig er det også viktig å skille mellom begrepene. Kulturkompetanse handler om å tilegne seg konkret kunnskap knyttet til kulturelle praksiser om både minoritet- og majoritetskulturer og å ta i bruk denne kunnskapen på en forsiktig måte (Fylkesnes, 2011, s. 74). Kulturkompetanse omhandler ikke bare fremmede kulturer, men det er like aktuelt å være bevisst og ha kunnskaper om egen kultur og hvordan denne kan påvirke oss i møte med andre (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 233). Kultursensitivitet handler om å være sensitiv i møte med andre kulturer og være bevisst egen kultur, samtidig som en har forståelse for at andre gjør ting annerledes enn en selv (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s. 96). I denne oppgaven vil jeg hovedsakelig ta for meg kulturkompetanse i drøftingsdelen.

3.4 Kulturalisering

Kulturalisering er en prosess der gitte situasjoner, problemer eller annerledeshet fortolkes, forklares og behandles på bakgrunn av en generalisert forståelse av kultur fremfor individuelle, sosiale og politiske forhold (Rugkåsa et al., 2017, s. 55). Kulturalisering er dermed en endimensjonal, reduksjonistisk forklaringsmodell der forhold som ikke bare har sammenheng med kultur, forklares kulturelt (Rugkåsa et al., 2017, s. 56). En slik forståelse og tilnærming til sosiale problemer kan bidra til at vi ikke ser eller undersøker tilstrekkelig hva som utløser eller bidrar til å løse konkrete problemer. I møtet mellom minoriteter og barnevern må sosialarbeideren dermed være bevisst konsekvensene av kulturalisering.

3.5 Etnosentrisme og kulturel relativisme

I møtet med andre kulturer kan man både ha en etnosentrisk og en kulturel relativistisk holdning som er viktig å være bevisst i møtet med andre kulturer. Begrepene kan forstås som motsatser til hverandre, samtidig som det verken er mulig eller ønskelig å ha en ren etnosentrisk eller kulturel relativistisk holdning i praksis.

Etnosentrisme handler om at man vurderer fremmede skikker og verdier ut fra egen kultur. Her er eget folkeslag i sentrum og en rangerer andre på en skala etter hvor mye de ligner på en selv (Eriksen & Sajjad, 2020, s. 48). Egen gruppe er her sentrum for alt, og man vurderer og bedømmer andre ut fra dette (Skytte, 2019, s. 65).

Kulturel relativisme innebærer at en legger til grunn at kultur er relativ og kan forstås ut fra sin egen kontekst. Forskjellige kulturer kan ikke måles mot hverandre etter verken kvalitet, moral eller utviklingsmål, og en har heller ikke rett til å kritisere andre kulturer (Hagen & Qureshi, 2005, s. 20). En viktig innsikt fra kulturel relativismen er at alt som mennesker gjør, må forstås i en egen kontekst (Eriksen & Sajjad, 2020, s. 48).

3.6 Etnisk minoritet og innvandrere

Eriksen og Sajjad (2020, s. 77) definerer en etnisk minoritet som «en gruppe som er i mindretall i et storsamfunn, som er politisk relativt avmektig, og som eksisterer som etnisk kategori over en viss tidsperiode». Begrepet er relativt, og handler om relasjoner fremfor ting. Dette betyr at majoritet- og minoritetsrelasjonen kan forandres med statsgrenser da en

minoritet bare vil eksistere i kontrast til en majoritet, og omvendt. Ofte vil ikke den etniske minoriteten være like privilegert innenfor offentlige institusjoner på lik linje med majoriteten da språk, kultur, religion og etnisitet som produseres og reproduseres her, først og fremst kommer majoriteten til gode (Skytte, 2019, s. 13). Samtidig er det viktig å understreke at etniske minoriteter ikke nødvendigvis er mer homogene enn andre kategorier av mennesker. Det er viktig å anerkjenne forskjeller mellom synspunkter og verdier innenfor minoritetsgrupper da dette er en sammensatt og mangfoldig gruppe både når det gjelder nasjonalitet, innvandringsbakgrunn og kultur (Eriksen & Sajjad, 2020, s. 114).

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) (2023) er en innvandrer «Personer som er født i utlandet av to utenlandske foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre». I denne oppgaven vil jeg bruke begrepene etnisk minoritet og innvandrer om hverandre, tilsvarende som mye av litteraturen.

3.7 Barnevernet

Barnevernets viktigste oppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får tilstrekkelig og nødvendig hjelp og omsorg til rett tid (Barnevernsloven, 2021, §1-1; Statsforvalteren, 2023). Barnevernet skal dermed bidra med hjelp og støtte for at hjemmet skal beherske sitt oppdrageransvar, samtidig som det er pliktig til å gripe inn dersom dette ikke nytter. For å oppnå dette tas det i bruk flere tiltak, der hjelpetiltak i og utenfor barnets hjem er de mest brukte (Bendiksen & Haugli, 2021, s. 229). Dette understreker tre overordnede prinsipp i barnevernet, der det sistnevnte skal tillegges størst vekt: det biologiske prinsipp, mildeste inngreps prinsipp og prinsippet om barnets beste (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 61). Prinsippene vil ikke konkret nevnes i oppgaven, men vil danne utgangspunkt for sentrale utfordringer i drøftingsdelen.

4.0 Metode

Ulike metoder brukes for å få frem ny kunnskap, i tillegg til å etterprøve i hvilken grad påstander er sanne, gyldige eller holdbare. Samtidig kan en metode fortelle oss noe om hvordan vi bør gå frem for å fremskape, samle inn eller etterprøve kunnskap (Dalland, 2017, s. 51). I oppgaven har jeg gjennom en litteraturstudie og et kvalitativt forskningsdesign

samlet inn allerede etablert kunnskap ved bruk av et systematisk litteratursøk av meninger som ikke lar seg tallfeste eller måle (Dalland, 2017, s. 153).

4.1 Litteraturstudie som metodisk tilnærming

I oppgaven har gjennomført en litteraturstudie for å undersøke hvordan kulturforskjeller kan fremstå som en utfordring i møtet mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier. En litteraturstudie defineres som en omfattende studie og tolkning av litteratur om et bestemt spørsmål der man søker etter, vurderer og analyserer relevant litteratur gjennom en systematisk tilnærming (Aveyard, 2019, s. 4). Jeg har valgt denne metoden fordi det eksisterer mye relevant teori og forskning på feltet, og fordi jeg anser metoden som en god måte å tilegne meg ny kunnskap på. Tatt oppgavens tidsramme og omfang i betraktning fant jeg det også for omfattende å utføre intervjuer av ansatte og minoritetsfamilier med tilstrekkelig kvalitet.

4.2 Beskrivelse av fremgangsmåten

Aveyard (2019, s.80) skiller mellom fire hovedmåter å søke etter litteratur på. Av disse har jeg tatt i bruk «computer-held-databases», «searching referance lists» og «hand searching». I søkeprosessen og arbeidet med å finne relevant litteratur har jeg tatt i bruk flere databaser, hovedsakelig Oria (oria.no), Idunn (idunn.no) og Web of science (webofscience.com) da disse ga meg flest relevante treff. Gjennom Oria får jeg muligheten til å søke i bibliotekets ressurser, noe som har resultert i at jeg har fått tilgang til langt mer litteratur enn jeg ellers ville fått. I de forskjellige databasene brukte jeg «avansert søk» fremfor «enkelt søk» da et enkelt søk er mer begrenset og vil gi færre relevante resultater relatert til min oppgave (Aveyard, 2019, s. 85). Avansert søk gir meg også muligheten til å ta i bruk «og/and» og «eller/or» når jeg tar i bruk søkeord, noe som gjør det lettere å avgrense søket.

Jeg har blant annet brukt søkeordene «barnevern», «barnevernsarbeid» «sosialt arbeid» «utfordringer», «etniske minoriteter», «etnisk», «minoritet», «kultur», «kulturkompetanse» og «Norge», både på norsk og engelsk og tilpasset nøkkelordene til de ulike databasenes særegenheter. Jeg har videre brukt forskjellige kombinasjoner av disse ved hjelp av

«og/and». Her har jeg fått varierende grad av treff avhengig av de ulike kombinasjonene. Det var mer utfordrende å ta i bruk «eller/or» og jeg har derfor ikke brukt dette like ofte.

Artikkelen til Bø kom jeg frem til via databasen «Web of Science». Der fikk jeg 165 treff på søkeordene «Social work», «Challenges», «Culture» AND «Norway» etter at jeg hadde ekskludert forskning etter 2013. Paulsen et al. sin kunnskapsstatus kom jeg frem til gjennom søk i referanselister. Jeg fant kunnskapsstatusen igjen i flere artikler jeg har funnet via søk i databaser, eksempelvis «Myter eller realiteter? Møter mellom innvandrere og barnevernet» og «Frykten for barnevernet: En undersøkelse av etniske minoritetsforeldres oppfatninger». Disse fant jeg i Idunn ved å ta i bruk søkeordene «Barnevern», «Minoriteter» OG «Utfordringer» som ga 72 treff, og «Etniske minoriteter» OG «Barnevern» som ga 77 treff. I Kunnskapsstatusen vil jeg ta utgangspunkt i del 1 og 2 grunnet relevansen for min problemstilling. «Tidsskrift for barnevern» og «Tidsskrift for velferdsforskning» er to relevante tidsskrifter hvor jeg har funnet relevant litteratur. Den siste artikkel av Rugkåsa et al. fant dermed jeg gjennom håndsøk i «Tidsskrift for velferdsforskning». Vedlegg 1 viser oversikt over utvalgt litteratur.

Gjennom søkeprosessen har jeg både søkt bredt og mindre bredt ved hjelp av færre og flere søkeord for å finne relevant litteratur. Særlig i mindre databaser har jeg sett nytten av å bruke færre søkeord. Alle søkene gjennomførte jeg i perioden fra 27.03 til 03.04. Som vist i vedlegg 2 benyttet jeg også inklusjons- og eksklusjonskriterier for å ekskludere og velge ut litteratur.

4.3 Tematisk analyse

Da jeg hadde funnet relevant litteratur, gjennomførte jeg en tematisk analyse for å bedre forstå helheten i datagrunnlaget. En tematisk analyse er en metode som brukes for å identifisere, analysere og tolke mønstre på tvers av et kvalitativt datasett (Braun & Clark, 2021, s. 4). I prosessen identifiserte jeg tema i valgt litteratur og deretter kombinerte og slo sammen disse for å få et større bilde av litteraturen i tråd med Aveyard (2019, s. 141). Det var her viktig å evaluere om en kilde inneholdt informasjon og drøfting rundt flere tema og/eller om de kunne kombineres med andre kilder. Videre var det relevant å stadig ha i bakhodet om temaene var tilknyttet problemstillingen.

Da jeg gikk gjennom den valgte litteraturen grundig, identifiserte jeg flere tema jeg ønsket å ta for meg i oppgaven. Deretter så jeg på hvilke funn som kunne kombineres under samme tema, før jeg gjennomgikk litteraturen igjen ved hjelp av markører for å fargekode de ulike funnene under hvert tema for mer oversikt. Jeg endte opp med tre sentrale tema. Det første omhandler betydningen av sosialarbeiderens vektlegging og fokus på kultur i møtet med barnevernet og etniske minoriteter. Her vil jeg også trekke frem kulturalisering som resultat av mye fokus på kultur. Det andre jeg identifiserte og vil gå nærmere inn på er betydningen av kulturkompetanse i barnevernet, og hvordan begrepet kan være utfordrende i møtet. Et tredje tema var betydningen av forskjellige kulturelle koder, referanserammer og en vestlig middelklasseideologi i møtet mellom barnevernet og minoritetsfamilier.

4.4 Kildekritikk

Når litteraturen er funnet er det viktig at den vurderes kritisk på bakgrunn av kvalitet, og hvorvidt den er relevant for arbeidet og oppgaven, altså reliabilitet og validitet (Dalland, 2017, s. 60; Dalland, 2017, s.150). I mine vurderinger har jeg blant annet tatt i betraktning hvilke kilder som belyser problemstillingen min, forfatter, hvem den aktuelle litteraturen er skrevet for, hva formålet er, tidspunkt den er skrevet og hvor den er publisert, og om de ulike kildene sier noe av det samme slik at dette kan styrke deres troverdighet.

Dersom en ikke velger helt ny litteratur, vil det alltid være en fare for at det finnes nyere og mer oppdatert forskning på et felt. Til tross for at utvalgt litteratur er fra 2014 og 2015, anser jeg disse artiklene som gode til å belyse min problemstilling. Samtidig er det viktig å være bevisst på at dersom jeg hadde tatt i bruk andre søkeord, ville jeg høyst sannsynlig kommet frem til andre artikler. Jeg har også sammenlignet artiklene med annen og nyere litteratur på feltet og funnet ut at disse stemmer overens. En utfordring kan derimot være at referansene som er brukt i valgt litteratur gjerne er enda eldre. Dette må tas i betraktning dersom en velger å bruke disse for å understreke poeng ytterligere.

Å velger artikler basert på intervju eller kasusbeskrivelser slik jeg har gjort, vil aldri være helt etterprøvbart, da det vil vært vanskelig å få nøyaktig samme resultat dersom man tar i bruk andre informanter. Til tross for dette viser utvalget et større bilde av feltet som jeg anser som tilstrekkelig i min oppgave. Videre kan det også være utfordrende å sikre at

informantene har forstått alt de har blitt spurt om, og om de er ærlig i svarene sine. I tillegg kan en også være kritisk til informantenes kompetanse. Det kan eksempelvis tenkes at resultatet ville vært annerledes om informantene i den ene artikkelen hadde fullført en master i tillegg til en bachelor. Samtidig er det viktig å være bevisst på at egen tolkning basert på egen forforståelse også kan påvirke hvordan jeg tolker litteratur og videre former oppgaven.

Til tross for at jeg anser litteraturstudie som en god tilnærming for å svare på problemstillingen, kan en svakhet ved metoden være å ikke ha gjennomført en grundig nok søkeprosess. Prosessen vil da fremstå som tilfeldig og lite gjennomtenkt. Her kan leseren oppfatte at en ikke har identifisert tilstrekkelig med relevant litteratur, men heller plukket ut litteratur som støtter opp under bestemte oppfatninger eller hypoteser og videre ignorert litteratur som motsier dette. Dette kaller Aveyard (2019, s. 74) for «Cherry Picking».

4.5 Ethiske overveielser

I enhver oppgave vil det eksistere etiske overveielser og jeg vil derfor trekke frem noen jeg anser som viktig å være bevisst i min oppgave. For det første, vil feiltolking av kilder alltid være en fare, og dette kan være en særlig utfordring dersom man henviser til sekundærkilder fremfor primærkilder i oppgaven. En annen forfatter har bearbeidet og presentert den opprinnelige forfatterens fagstoff, og ulike forfattere kan ha ulik forståelse av primærkilder (Dalland, 2017, s.158). Dermed må jeg være ekstra kildekritisk og etterrettelig når jeg bruker sekundærdata og empiri andre har samlet inn. En annen overveielse som bør tas i betraktning er referansens dato. I flere av mine brukte referanser understrekes det derimot at eldre forskning ofte er like aktuell som nyere forskning, da flere utfordringer er like aktuell før som i dag. Til tross for dette er det fortsatt noe jeg bør være påpasselig på. En annen overveielse er at flere forfattere på feltet går mye igjen i litteraturen. Dette kan på en side styrke relabiliteten i litteraturen mens det på en annen side kan føre til et mer ensidig fokus eller synspunkt på teorien og litteraturen. En siste etisk overveielse jeg vil trekke frem er hvordan jeg benytter forskjellige begreper og omtaler menneskene jeg skriver om. Jeg må bruke begreper jeg anser som forklarende og korrekt, samtidig som det er viktig å ikke bruke begreper som blir stigmatiserende overfor grupper av mennesker.

5. Drøfting

I den videre oppgaven vil jeg belyse problemstillingen «*Hvordan kan kulturforskjeller fremstå som en utfordring i møtet mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier?*» ved å drøfte funn fra litteraturstudien mot belyst teori, sentrale begreper og forskning. I lys av vektlagte funn i eksisterende litteratur vil jeg hovedsakelig ta for meg tre utvalgte tema; (1) **betydningen av sosialarbeiderens vektlegging og fokus på kultur i møtet med minoriteter**, (2) **betydningen av sosialarbeiderens kulturkompetanse i møtet** og (3) **betydningen av forskjellige kulturelle koder, referanserammer og en vestlig middelklasseideologi i møtet mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier**. Den følgende delen av oppgaven vil fungere som en kombinasjon av funn og drøfting.

5.1 Betydningen av sosialarbeiderens vektlegging og fokus på kultur i møtet med minoriteter
Gjennom analysearbeidet fant jeg at sosialarbeiderens vektlegging og grad av fokus på kultur i møtet med etniske minoritetsfamilier kan påvirke relasjon, prosess, aksept og samhandling på flere måter. Barnevernets forhold til kulturbegrepet kan derfor få stor betydning for kvaliteten i arbeidet. I så måte kan vektlegging av kulturens betydning i møtet mellom barnevern og minoritetsfamilier derfor påvirke utfallet av prosessen betydelig (Paulsen et al., 2014; Rugkåsa et al., 2015a). Jeg fant at flere sosialarbeidere erfarte balansen mellom for mye og for lite fokus på kultur som utfordrende, særlig balansen mellom likebehandling og forskjellsbehandling som tilnæringsstrategi. Kulturforskjeller og kulturell kontekst fremstår derfor som en ekstra utfordring for barnevernet i møte med minoritetsfamilier. Dette underbygges ved sosialkonstruksjonismens grunnlag om at mennesket påvirkes av den kulturelle konteksten som individet er en del av (Hutchinson & Oltedal, 2022, s. 31).

I analysearbeidet identifiserte jeg tre sentrale synspunkt som kan påvirke utviklingen av en felles virkelighetsforståelse mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier. Bredal (2009, s. 39-43) presenterer disse som sentrale i vektleggingen og fokuset på kulturbegrepet i barnevernet. Det første synspunktet legger til grunn at barnevernet *mangler tilstrekkelig* forståelse og aksept for minoritetsfamiliers kulturelle bakgrunn. Sosialarbeideren kan dermed mistro foreldrenes intensjoner og atferd uten grunn, og gripe for raskt inn i familier. En større forståelse og aksept for kulturelle forskjeller kan dermed forhindre uberettigede og unødvendige inngrep i minoritetsfamilier. Det neste synspunktet tar utgangspunkt i at

barnevernet har *for mye* respekt for kultur og kulturell annerledeshet, og dermed svikter barn i minoritetsfamilier ved å ikke gripe inn. Særlig sviktes minoritetsjenter når overgrep og undertrykking fra foreldre og slekt ses på som styrt av en annen kulturell logikk som storsamfunnet ikke skal blande seg inn i. En misforstått respekt for andre kulturer kan dermed medføre at barnevernet havner i et spenningsfelt mellom hensynet til barnets beste på en side og biologisk prinsipp og samarbeid med familie på en annen. Det tredje synspunktet legger til grunn at barnevernet behandler alle problemer som uttrykk for kulturforskjeller og dermed unnlater å ta hensyn til klasse og diskriminering. Her kritiseres barnevernet for kulturalisering, ved å være *for* opptatt av kultur, og å overdrive kulturforskjellens betydning på bekostning av andre sosiale forhold (Bredal, 2009, s. 39-43). Dette understreker viktigheten av å også legge til grunn livssyn, språk, etnisk tilhørighet og andre sosiale forhold i møte med etniske minoriteter (Berg & Paulsen, 2021b, s. 24).

På bakgrunn av ovennevnte synspunkt fant jeg at feilaktig vektlegging av, og fokus på, kultur kan føre til lite hensiktsmessige løsninger da beslutninger kan tas på feil grunnlag. Det første synspunktet kan innebære at sosialarbeideren ser bort fra kulturelle forskjeller i vurderinger i barnevernet, og innehar en etnosentrisk holdning. Det neste synspunktet innebærer en kulturell relativistisk holdning der sosialarbeideren aksepterer en ulik praksis overfor barn med og uten innvandrerbakgrunn og der dette begrunnes i kultur (Berg & Paulsen, 2021a, s. 13). Her vil det være viktig for sosialarbeideren å finne en balanse som gjør at kulturelle forhold ikke misforstås som omsorgssvikt, og der omsorgssvikt ikke misforstås som kultur (Van der Weele, 2013). Sosialarbeideren bør dermed ikke akseptere alt av vaner og kultur til tross for at vedkommende har forståelse for det, da ikke alt som forstås som kulturell praksis er god omsorgspraksis (Gracia & Berg, 2021, s. 102).

5.1.1 Kulturalisering som utfordring i møtet med minoriteter

Gjennom analysen fant jeg at enkelte barnevernsarbeidere ser på forskjellige kulturer som mer ulik enn de egentlig er, til tross for ulik vektlegging av kulturbegrepet. Videre fant jeg at det ofte oppstår et skille mellom «vi» i kontrast til «de andre», herunder de normale i kontrast til de avvikende. Her kulturaliseres gjerne minoritetsborgere, mens majoriteten avkulturaliseres eller universaliseres slik at deres virkelighetsbilde blir målestokk i arbeidet. Dette er også tilfellet i det tredje synspunktet Bredal (2009, s. 39) presenterer. En slik

annengjøring kan gjøre at det blir lettere å kultur- og egenskapsforklare handlinger der den norske kulturen legges til grunn fremfor en annen og ukjent kultur (Rugkåsa et al., 2015a, s. 11). Et slikt fokus på kultur kan også gjøre at kulturelle aspekter tillegges en overdreven mening på bekostning av andre aspekter, og der forhold som nødvendigvis ikke bare har sammenheng med kultur, forklares kulturelt. Ved et slikt synspunkt vil en annerledes kultur forstås som grunnleggende årsak til alle problemer (Ålund, 1997, s. 12).

Kulturalisering kan føre til at det tillegges mindre vekt på hvordan andre forhold, eksempelvis sosiale og strukturelle, kan påvirke hverandre og danne en omfattende kompleksitet (Rugkåsa et al., 2015a, s. 5). Konkretiseringen kan videre gjøre at sosialarbeideren ikke undersøker situasjonen bredt og kontekstuell nok, noe som ofte trekkes frem som vesentlig i sosialt arbeid med komplekse og sammensatte livssituasjoner (Paulsen et al., 2014, s. 7). Når noe defineres som kulturelt, kan dette også medføre at sosialarbeideren ikke går i dialog og undersøker hva det kan ses i sammenheng med, eller være et uttrykk for. Dette kan påvirke prosessen og relasjonen mellom etniske minoritetsfamilier og barnevernet negativt, da sosialarbeider ikke forstår kultur som noe som varierer mellom personer og situasjoner (Paulsen et al., 2014, s. 11).

Kulturalisering kan bidra til å skape avstand og forsterke stereotypier og annengjøring (Rugkåsa et al., 2015a, s. 12). Når problemer som ofte forbindes med sosial ulikhet kulturaliseres på denne måten, og kultur forstås som årsak til problemene, kan kulturalisering bidra til å skjule de faktiske forskjellene og problemene i den sosiale virkeligheten (Ålund, 1997, s. 12). Når stereotypier og forenklete forklaringer tillegges mer vekt enn kontekstuell forståelse, kan man overse viktige særtrekk hos de etniske minoritetsfamiliene og situasjonene de inngår i (Paulsen et al., 2014, s. 7).

På en annen side kan kulturalisering ofte være nødvendig i en praktisk og travel hverdag der barnevernsarbeidere må handle raskt og konkret i konfliktfylte og komplekse situasjoner med begrenset tid og ressurser. Her kan kulturalisering bidra til å begrepsfeste og kommunisere en gitt situasjon eller et problem, og dermed bidra til at problematiske forhold konkretiseres, avgrenses og oppleves som lettere håndterbare (Rugkåsa et al., 2017, s. 66). Å definere noe som kulturelt fremfor personlig kan også bidra til å gi barnevernsarbeiderens

handlinger legitimitet. Kulturalisering i en sosial konfliktsituasjon kan videre være en måte å beskytte seg selv på ved å forsøke å forstå, forklare og konstruere det som skjer ved å referere til kulturelle elementer. På denne måten bidrar kulturalisering til å skape personlig integritet for sosialarbeideren (Rugkåsa et al., 2015a, s. 12).

Oppsummert kan betydningen av sosialarbeiderens vektlegging og fokus på kulturforskjeller påvirke etniske minoritetsfamilier og deres posisjon i stor grad. Her kan både mangel på tilstrekkelig forståelse av kulturforskjeller, og for mye respekt for kulturforskjeller medføre feile vurderinger. Samtidig kan kulturalisering forsterke stereotypisering, diskriminering og skape et større skille mellom «vi» og «de andre».

5.2 Betydningen av sosialarbeiderens kulturkompetanse

Et annet funn i analysen er at grad av kulturkompetanse er avgjørende i arbeid med kulturforskjeller i barnevernet. Både for å møte minoritetsfamilier på en god måte, vise respekt, samt for å forstå minoriteters verdier, holdninger og levemåte. Videre fant jeg at flere sosialarbeidere erfarer at de mangler slik kunnskap og forståelse for «den andres» kultur, oppdragelse, omsorgsutøvelse og forståelse av kulturelle koder i kommunikasjonen. Tilegningen av kulturkompetanse kan i så måte, i lys av tidligere drøfting, være en konsekvens av en kulturaliserende og annengjørende tenkning mellom etniske minoritetsfamilier og barnevernet, der sosialarbeideren erfarer at de trenger en bestemt type kunnskap eller bestemte ferdigheter (Rugkåsa et al., 2017, s. 77).

Viktigheten av tilstrekkelig kulturkompetanse understrekes flere steder for å få bedre innsikt i både egen og andres forståelse av virkeligheten, og videre for å skape bedre forutsetninger for å kunne møte minoritetsfamilier gjennom deres sosiale virkelighet (Bø, 2014; Paulsen et al., 2014; Rugkåsa et al., 2015a; Qureshi, 2009, s. 208). Videre kan kulturkompetanse føre til at relasjonen mellom minoritetsfamilier og barnevernet styrkes ved at minoritetsfamilier føler seg mer sett når sosialarbeideren aktivt forsøker å forstå deres situasjon og synspunkt. Kulturkompetanse er også viktig i barnevernets intervensjon, da den tar sikte på å endre verdier, forståelse og relasjoner gjennom dialog og samhandling, samtidig som barnevernet i sin natur er flerkulturelt (Vike & Eide, 2009, s. 27).

Bø (2014, s. 572) understreker viktigheten av kulturkompetanse når det gjelder egen kultur og hvordan egen kulturell mottakelighet legger føringer for hvordan man forstår etniske minoriteters problemstillinger. Dette viser hvordan kulturkompetanse også handler om å være bevisst egen etnosentrisme og stereotyper (Qureshi, 2009, s. 208). Videre må sosialarbeideren også inneha bevissthet om samfunnets og yrkets normer og verdier da disse kan være selvinnyttende i den grad at en ikke tenker over dem. Slike selvfølgeligheter kan være riktig i en kultur, men ikke nødvendigvis i andre kulturer (Qureshi, 2009, s. 208). Dette kan være utfordrende dersom en sosialarbeider legger egne diskurser og virkelighetsforståelse uten å ta et bevisst hensyn til at disse ikke nødvendigvis er de samme i andre kulturer. Gjennom økt kulturkompetanse kan man dermed få bedre innsikt i egen og andres forståelse av virkeligheten, og se på seg selv som kulturbærer samtidig som man har en forståelse av at personer med en annen kultur kan ha andre verdier som for dem er selvsagt og basert på deres virkelighet (Qureshi, 2009, s. 208).

5.2.1 utfordringer rundt kulturkompetansebegrepet

Kulturkompetansediskursen kan altså ses på som et svar på utfordringene som sosialarbeidere erfarer i møtet med etniske minoriteter da det gjør «de andre» mer forståelig i en kulturell sammenheng og bidrar til å gjøre arbeidet med etniske minoriteter lettere og mer effektivt (Rugkåsa et al., 2017, s. 80). En fare ved dette er at det da krever at en legger til grunn en definerbar, målbar kunnskap i møtet med andre kulturer. Samtidig trekkes mangel på kulturkompetanse ofte frem som en utfordring i møtet med kulturforskjeller i barnevernet (Bø, 2014; Paulsen et al., 2014; Rugkåsa et al., 2015a). Ulike kulturelle praksiser og manglende kulturkompetanse kan da være en forklaring på barnevernets feilvurderinger og derav minoriteters manglende tillitt til barnevernet (Rugkåsa et al., 2015a, s. 11).

Ortega og Faller (2011, s. 7) problematiserer idealet om kulturell kompetanse. De uttrykker at fokuset på kunnskap om ulike kulturer ofte er vanskelig å oppnå og utfordres særlig gjennom et økende mangfold i befolkningen og tilhørende utfordringer i barnevernet. I tillegg gjør stadige utskiftninger blant ansatte i barneverntjenesten tilegningen av god kulturkompetanse mer krevende, nærmest til et uopnåelig ideal. Dette er en av grunnene til at kultursensitivitet kan anses som viktigere enn kulturkompetanse i barnevernet.

Flere påstår imidlertid at kulturkompetanse, gjennom bedre kunnskap om kulturelle normer og praksiser, kan gjøre sosialarbeideren mer kultursensitiv i møtet med minoriteter (Rugkåsa et al., 2017, s. 77). Samtidig vektlegger andre at dette kan fremstå problematiserende da kulturkompetanse som begrep både kan være utydelig og utfordrende å definere. Flere ser på det som et teknisk begrep som henviser til spesifikke ferdigheter, verktøy eller metoder for å effektivisere arbeidet. Det legges da til grunn en antakelse om en målbar, kulturell kunnskap om «de andre» for å gjøre minoritetene mer forståelig for majoriteten (Rugkåsa, 2018, s. 182). For mye fokus på kulturkompetanse kan dermed medføre en statisk og endimensjonal kultur- og menneskeforståelse der forhold som makt, privilegier og strukturelle krefter skjules (Garran & Rozas, 2013, s. 101). Samtidig kan begrepet bidra til at det dannes forestillinger om at det er mulig å tilegne seg nøytral kompetanse og kunnskap om etniske minoriteter. Her vil det oppstå en antatt objektiv kunnskap der kategorisering og essensialisering av «oss» og «de andre» legges til grunn for å redusere kompleksiteten i barnevernet (Rugkåsa et al., 2017, s. 78). Dette kan også forsterke en etnosentrisk holdning.

Med utgangspunkt i en eksistensialistisk og statisk forståelse av kultur vil mennesker bli sett på som objekter fremfor personer med særskilte og individuelle behov og utfordringer (Rugkåsa, 2018, s. 182). Dette synet vil gå på bekostning av at den enkelte familie da familier ikke vurderes i den konteksten de inngår i (Berg et al., 2017, s. 90). Samtidig understreker Rugkåsa (2018, s. 182) at det ikke er problematisk at sosialarbeidere etterspør eller tilegner seg kunnskap om minoriteters kultur. Det hun understreker som utfordrende er om barnevernsarbeideren tenker at generell kulturkunnskap kan medføre at barnevernsarbeideren vet noe om enkeltmennesker og deres behov.

På bakgrunn av forståelsen av kultur som individuelt, sosialt konstruert og i utvikling, vil tilegning av kulturkompetanse være utfordrende da det kan føre til at mennesker objektiviseres eller kategoriseres som representanter for en kulturell kategori fremfor å oppfattes som mennesker med individuelle behov og særtrekk (Dean, 2001, s. 623). Dean påstår at det vil være uoppnåelig å tilegne seg god kulturell kompetanse, basert på en modell om sosialarbeiderens manglende kompetanse. Også Ben-Ari & Strier (2010, s. 2164) understreker at kunnskap ikke er tilstrekkelig i møte med andre kulturer og at det ikke nødvendigvis fører til rette handlinger. Kunnskap om «de andre» kan tvert imot være

skadelig dersom man tror man kjenner og forstår andre på grunnlag av kunnskap om en gruppe eller kultur. Her vil våre forestillinger om den andre og den andres virkelighet ligge til grunn i våre handlinger.

Til tross for viktigheten av kulturkompetanse kan en for stor vekt på kulturforskjeller og annengjøring i kulturkompetansediskursen være problematisk. Det kan føre til overdrivelse av kategoriske likheter og stereotypiske oppfatninger der man overser individuelle forskjeller fremfor å vise respekt for individer. Dette kan undergrave kompleksiteten i barnevernssaker.

5.3 Betydningen av forskjellige kulturelle koder, referanserammer og en vestlig middelklasseideologi

Gjennom analysen fant jeg at ideologi, ulike kulturelle koder og referanserammer kan skape utfordringer for relasjon og kommunikasjon mellom sosialarbeider og etniske minoritetsfamilier. Utfordringen styrkes ytterligere av en vestlig middelklasse-norm i barnevernet som legger føringer på normaliteter og beslutninger og en «rett» kultur som utgangspunkt for det sosiale arbeidet. Den norske kulturen anses da som en norm i saker som omhandler kjønn og likestilling, samt hva som anses som god omsorg, oppdragelse og foreldreskap.

Bø (2014) finner at barnevernsarbeidere tematiserer kulturforskjeller på to ulike måter. På den ene siden blir kulturforskjeller sett på som en utfordring i den generelle kommunikasjonen fordi ulike familier ofte mangler en forståelse for den profesjonelles mandat, samtidig som ulikheter i forhold til kulturelle koder kan føre til misforståelser. På den andre siden fører kulturforskjeller til ulikt syn på familien, barnas behov og kjønnsroller. Dette styrkes av Paulsen et al. (2014) som trekker frem manglende felles referanserammer, familiekonflikter, ulike forståelser av kjønnsroller og relasjoner mellom generasjoner som utfordringer i møtet mellom profesjon og minoritet. Det vektlegges at kulturforskjeller ofte kommer til uttrykk i forståelsen av barn og barndom, samt gjennom ulike syn på oppdragelsesformer. Slike forskjeller kan derfor knyttes til begreper som autonomi, likestilling, likeverd og medvirkning (Berg & Paulsen, 2021b, s. 25).

I det norske barnevernet og den norske kulturen står verdier som individualisme, selvstendighet, individuelle rettigheter og lite autoritet mellom voksne og barn sterkt som eksplisitte og implisitte normer (Bø, 2014, s. 566). Da vil en annens kultur betraktes i kontrast til det norske (Rugkåsa et al., 2015b, s. 105). Ulike kulturelle koder og referanserammer trekkes dermed frem som en utfordring da mangelen på et felles grunnlag kan gå på bekostning av etableringen av god relasjon og samhandling.

Berger og Luckmann (2000, i Langsrud et al., 2019, s. 83) definerer virkeligheten som erkjennelsen av at noe eksisterer. Barnevernsarbeiderens internaliserte virkelighetsforståelse basert på kunnskaper av barns omsorgssituasjon vil da ofte legges til grunn i beslutninger. Dette kan bli problematisk i møte med andre virkelighetsoppfatninger ved at det som anses som vesentlig og riktig for en kultur, ikke nødvendigvis er det for andre kulturer. Videre kan også mangelen på felles koder og referanserammer føre til forvirring og misforståelser (Bø, 2014, s. 565). Det å snakke åpent om vanskeligheter anses eksempelvis som naturlig i den norske og vestlige terapitradisjonen, mens det for enkelte minoriteter kan oppfattes som et kulturelt overgrep. Barnevernets norske verdier om god omsorg og oppdragelse gjenspeiler derfor nødvendigvis ikke etniske minoritetsfamiliers verdier og synspunkter (Bø, 2017).

5.3.1 Vestlig middelklasseideologi til grunn i det norske barnevernet

Et sentralt funn i analysen er, som nevnt, en vestlig middelklasseideologi med norske verdier som fremtredende og styrende for det sosiale arbeidet i barnevernstjenesten. Her representerer barnevernet majoritetssamfunnet der majoritetens normer, tatt-for-gitt-heter og verdier er grunnlaget for hva som defineres som normalt og som legger føringer for vurderingene. Norsk kultur presenteres dermed ofte som universell og essensiell og legges til grunn for barnevernets tolkninger og vurderinger (Paulsen et al., 2014, s. 16; Rugkåsa, et al., 2015a, s. 12; Rugkåsa et al., 2015b, s. 105). Idealiserte former for familieliv representerer dermed en målestokk for normalitet fremfor den biologiske familiens avvikende familieliv. Denne holdningen kan være en utfordring da forståelsen av kulturelle forskjeller kan forsterke en vi-de-tenkning (Rugkåsa et al., 2017, s. 21). Dette bygger gjerne på en oppfatning om at faktum konstrueres gjennom det sosiale, faglige og språklige fellesskapet vi tilhører (Langsrud et al., 2019, s. 77).

Bø (2014, s. 569) understreker at flere sosialarbeidere ikke er bevisst majoritetens normalitet og styrende ideologi som dominerende i barnevernets arbeid og vurderinger i møte med etniske minoritetsfamilier, og oppfatter forståelsen i barnevernstjenesten som universell. Da virkelighetsoppfatninger også er et spørsmål om makt, vil det ligge mye makt og innflytelse i å forvalte sannheten (Shiefloe, 2019, s. 110). Slike eksisterende selvfølgheter kan gi et endimensjonalt bilde på barn, ungdom og foreldre og mindre forståelse av minoritetenes omgivelser. Dette kan igjen føre til at det tas for lite hensyn til kultur, eller at minoritetsfamiliers valg og levemåte blir sett på som utelukkende «feil» fordi man legger egen sosial konstruert virkelighet til grunn. Samtidig vil mangel på hensyn til etniske familiers identitet og tilhørighet føre til at forhold som kan være vesentlig i en helhetlig kontekst utelates (Rugkåsa et al., 2017, s. 67). Dette kan medføre et press eller krav til assimilering. De må legge vekk egen kultur, verdier, holdninger og væremåte for å tilpasse seg det norske i møtet med barnevernet og norske problem- og løsningsforståelser (Paulsen et al., 2014, s. 16).

En styrende ideologi vil ofte gjøre vurderinger og beslutninger mindre krevende for barnevernsarbeideren i utfordrende og komplekse situasjoner. En styrende ideologi kan også føre til mer likebehandling, der det legges til grunn en «rett» oppdragelse og behandling av barn og der denne normen nærmest må følges. Samtidig understreker Berger og Luckmann (2000, i Langsrud, 2019, s. 77) at barnevernsarbeideren til en viss grad vil føle seg moralsk forpliktet til å følge en institusjonell normlogikk, samtidig som mønstrene er blitt en del av individets ubevissthet, selvfølgheter og tatt-for-gitte konstruerte virkeligheter. Barnevernsarbeideren kan dermed oppleve at egne valg er mer styrt av ideologi og samfunnsstruktur.

På en annen siden er ikke likebehandling nødvendigvis riktig tilnæringsstrategi i møte med kulturforskjeller i barnevernet. Flere minoritetsforeldre opplever barnevernet som uforutsigbar og lite åpen for andre tenkemåter. Dette har videre ført til at de ikke stoler på barnevernets vurderinger, og at minoritetsforeldre unngår kontakt med barnevernet og å be om råd eller hjelp fra andre. En slik frykt og manglende tillitt kan påvirke etniske minoritetsfamiliers muligheter for hjelp eller støtte (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2017, s.

5). Her rettes ofte blikket mot annerledeshet og kulturelle særtrekk som på samme måte som kategorisering kan forsterke annengjøring og diskriminering (Rugkåsa et al., 2017, s. 100). Videre kan det være en fare for at barnevernsarbeiderne feiltolker omsorgssituasjoner og dermed kommer frem til beslutninger i barnevernet på feilt grunnlag.

Et slikt ensidig fokus på en vestlig ideologi, der en er lite kritisk til dette som en objektiv sannhet, vil gå imot en sosialkonstruksjonistisk tenkemåte. Den førende vestlige ideologien kan være en utfordring i vurderingen om en omsorgssituasjon er akseptabel eller ikke. Definisjonen av hva som er god omsorg vil ofte belages på omtaler som kulturelle og verdimeslige rammebetingelser, og at dette konstrueres gjennom det sosiale, faglige og språklige fellesskapet vi tilhører (Grue, 2016, s. 113, i Langsrud, 2019, s. 77). Sosialarbeidere og deres forforståelse vil dermed påvirkes av samfunnets nåværende, rådende diskurser om de andre, som dermed også sier noe om rådende kulturelle og ideologiske diskurser i majoritetssamfunnet.

Oppsummert kan en førende vestlig middelklasseideologi i barnevernet medføre utfordringer for barnevernet og etniske minoriteter da kulturforskjeller ofte innebærer ulike kulturelle koder, referanserammer, normer og diskurser. Videre blir det utfordrende å ta hensyn kulturforskjellene, slik at det heller stilles et krav til at minoriteter må tilpasse seg det norske barnevernet. Videre kan en slik utfordring føre til at beslutninger om minoritetsfamiliers situasjon tas på feilt grunnlag, noe som kan forsterke minoritetsfamiliers frykt og manglende tillitt til barnevernet og kan påvirke relasjon og samhandling mellom barnevernsarbeider og etnisk minoritetsfamilie.

6. Konklusjon

I denne oppgaven har jeg gjennom en litteraturstudie drøftet tre tema på bakgrunn av funn fra utvalgt litteratur og besvart problemstillingen «*Hvordan kan kulturforskjeller fremstå som en utfordring i møtet mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier*».

Barnevernsarbeideren står overfor en rekke utfordringer i kultur møte med etniske minoriteter. Her anser jeg tilnærming og vektlegging av kulturbegrepet, tilstrekkelig vekt av kulturkompetanse, samt tilnærming og balanse til kulturelle koder, referanserammer og

ideologi som sentrale, men også krevende. Det er da vesentlig å finne balansen der kulturelle forhold ikke misforstås som omsorgssvikt, og der omsorgssvikt ikke misforstås som kultur. Det å akseptere forskjellige oppdragelsesmønstre, er ikke det samme som å akseptere alle typer omsorg. Videre har kulturkompetanse sannsynligvis medført økt polarisering og lavere grad av tillit mellom barnevernet og minoriteter. Dette er en vanskelig balanse da det er behov for økt kompetanse på feltet, samtidig som barnevernstjenesten ofte opplever at det som formidles, er forenklet og generalisert.

Diskriminering, kategorisering, stereotypisering og at situasjoner ikke forstås kontekstuell trekkes frem som potensielle utfall grunnet mangelfull håndtering av kulturforskjeller. Samtidig påvirkes ofte både minoritet og majoritet av forskjellige virkelighetsbilder av hva de anser som riktig. Utfordringene kan videre styrke viktigheten av kultursensitivitet i møtet med andre kulturer, og vise åpenhet om hvordan utfordringer fremstår som vanskelige.

Samlet sett kan disse utfordringene understreke at vi er kommet for kort i arbeidet for, og med, familier og barn med etnisk minoritetsbakgrunn. Det er imidlertid viktig å understreke at jeg i denne oppgaven har fokusert på potensielle utfordringer for arbeidet i barnevernet, og ikke svakheter ved barnevernsarbeideres kompetanse og yrkesutøvelse i dag. Jeg håper derfor at oppgaven har belyst viktige fokusområder i arbeidet med etniske minoriteter.

Referanser

Aveyard, H. (2019). *Doing a literature review in health and social care: A practical guide* (4.utg.). Open University Press.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. (2017). *Handlingsplan for å bedre tillit mellom etniske minoritetsmiljøer og barnevern 2016-2021* (02/2017). Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.
[https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Handlingsplan for a bedre tillit mellom barn evern og etniske minoritetsmiljoer 2016 2021.pdf](https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Handlingsplan_for_a_bedre_tillit_mellom_barn_evern_og_etniske_minoritetsmiljoer_2016_2021.pdf)

Barnevernsloven. (2021). Lov om barnevern (LOV-2021-06-18-97). Lovdata.
<https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/2021-06-18-97?searchResultContext=1339&rowNumber=1&totalHits=10407>

Ben-Ari, A. & Strier, R. (2010). Rethinking Cultural Competence: What Can We Learn from Levinas? *The British Journal of Social Work*, 40(7), 2155-2167. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcp153>

Bendiksen, L. R. L. & Haugli, T. (2021). *Sentrale emner i barneretten* (4. utg.). Universitetsforlaget.

Berg, B. & Paulsen, V. (2015). Myter eller realiteter? Møter mellom innvandrere og barnevernet. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2), 152-156.
<https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-08>

Berg, B. & Paulsen, V. (2021a). Møter mellom minoriteter og barnevernet: En introduksjon. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s. 11-19). Universitetsforlaget.

Berg, B. & Paulsen, V. (2021b). Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s. 20-36). Universitetsforlaget.

- Berg, B., Paulsen, V., Midjo, T., Haugen, G. M. D., Garvik, M. & Tøssebro, J. (2017). *Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet*. Mangfold og inkludering, NTNU Samfunnsforskning.
https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Myter_og_realiteter_Innvandreres_moter_med_barnevernet.pdf?_gl=1*vhvx4y*_ga*MTQ3ODM5NTg2My4xNjgxNjYzMTMy*_ga_E0HBE1SMJD*MTY4MTcyODM4Mi4yLjAuMTY4MTcyODM4Mi4wLjAuMA
- Berger, P. L. & Luckmann, T. (1966). *Den samfundsskabte virkelighed: En videnssociologisk afhandling*. Lindhardt og Ringhof.
- Braun, V. & Clarke, V. (2021). *Thematic analysis: A practical guide*. Sage Publications.
- Bredal, A. (2009). Barnevernet og minoritetsjenters opprør: Mellom det generelle og det spesielle. I K. Eide, N. A. Qureshi, M. Rugkåsa & H. Vike (Red.), *Over profesjonelle barrierer: Et minoritetsperspektiv på psykososialt arbeid med barn og unge* (s. 38-58). Gyldendal Akademisk.
- Bunkholdt, V. & Kvaran, I. (2021). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid* (2. utg.). Gyldendal.
- Bø, B. P. (2010). Det flerkulturelle barnevernsarbeidet – utfordringer, erfaringer og kompetansebehov. I M. S. Kaya., A. Høgmo & H. Fauske (Red.), *Integrasjon og mangfold: utfordringer for sosialarbeideren* (s. 206-232). Cappelen Akademisk Forlag.
- Bø, B. P. (2014). Social work in a multicultural society: New challenges and needs for competence. *Sagepub*, 58(4), 562-574. <https://doi.org/10.1177/0020872814550114>
- Bø, B. P. (2017). Sosialt arbeid i et flerkulturelt samfunn: Nye forståelser, utfordringer og kunnskapsbehov. *Fontene Forskning*, 10(2), 71-83.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Gyldendal.

- Dean, R. G. (2001). The Myth of Cross-Cultural Competence. *Families in Society*, 82(6), 623-630. <https://doi.org/10.1606/1044-3894.151>
- Dyrhaug, T. & Sky, V. (2015). *Barn og unge med innvandrerbakgrunn i barnevernet 2012*. (Rapporter 2015/2016). Statistisk sentralbyrå. https://ssb.brage.unit.no/ssb-xmlui/bitstream/handle/11250/3013998/RAPP2015-16_web.pdf?sequence=1
- Eriksen, T. H. & Sajjad, T. A. (2020). *Kulturforskjeller i praksis: Perspektiver på det flerkulturelle Norge* (7. utg.). Gyldendal.
- Fylkesnes, M. K. (2011). *Om gode arbeidsrelasjoner i det flerkulturelle barnevernet: Etniske minoritetsforeldre og saksbehandlers erfaringer* [Masteroppgave]. Universitetet i Bergen.
- Garran, A. M. & Rozas, L. W. (2013). Cultural Competence Revisited. *Journal of Ethnic & Cultural Diversity in Social Work*, 22(2), 97-111. <https://doi.org/10.1080/15313204.2013.785337>
- Gracia, E. L. & Berg, B. (2021). Kultursensitivitet er individsensitivitet: Erfaringer fra PROKUS – prosjektet i Groruddalen. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s. 98-115). Universitetsforlaget.
- Hagen, G. & Qureshi, N. A. (2005). *Etnisitet i sosialt arbeid: Arbeid med etniske minoriteter i barnevern og sosial sektor*. Pensumtjeneste.
- Holm-Hansen, J., Haaland, T. & Myrvold, T. (2007). *Flerkulturelt barnevern: En kunnskapsoversikt* (NIBR Rapport 2007/10). Norsk institutt for by- og regionforskning. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/5705/2007-10.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Hutchinson, G. S. & Oltedal, S. (2022). *Praksisteorier i sosialt arbeid*. Universitetsforlaget.

- Kaya, M. S. (2010). Innledning. I M. S. Kaya., A. Høgmo & H. Fauske (Red.), *Integrasjon og mangfold: Utfordringer for sosialarbeideren* (s. 13-49). Cappelen Akademisk Forlag.
- Langsrud, E., Fauske, H. & Lichtwarck, W. (2019). Den barnevernskapte virkelighet: Et sosialkonstruktivistisk perspektiv på det faktiske grunnlaget i barnevernets beslutninger. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 22(1), 74-89.
<https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2019-01-05>
- Lo, H. K. M. (2021). *Barnevernsarbeideres møte med etniske minoritetsfamilier* [Masteroppgave]. OsloMet-Storbyuniversitet.
- Ortega, R. M. & Faller, K. C. (2011). Training Child Welfare Workers from an Intersectional Cultural Humility Perspective: A paradigm shift. *Child welfare*, 90(5), 27-49.
- Paulsen, V. & Muhammad-Roe, Y. (2021). Akutte flyttinger blant barn medinnvandrerbakgrunn. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s. 82-97). Universitetsforlaget.
- Paulsen, V., Thorshaug, K. & Berg, B. (2014). *Møter mellom innvandrere og barnevernet: Kunnskapsstatus*. Mangfold og inkludering, NTNU Samfunnsforskning
<https://samforsk.no/uploads/files/Publikasjoner/Kunnskapsstatus-barnevern-og-innvandring.pdf?fbclid=IwAR1hM3TixpLOJz3Hy9fSsj5UGlzVm3E--Eh2NPf5V8oYBRce7mLPhtH9VIM>
- Qureshi, N. A. (2009). Kultursensitivitet i profesjonell yrkesutøvelse. I K. Eide, N. A. Qureshi, M. Rugkåsa & H. Vike (Red.), *Over profesjonelle barrierer: Et minoritetsperspektiv på psykososialt arbeid med barn og unge* (s. 206-230). Gyldendal Akademisk.
- Rugkåsa, M. (2018). Etniske minoriteter og sosialt arbeid. *Tidsskrift for velferdsforskning* 21(2), 180-185. <https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2018-02-06>

- Rugkåsa, M., Eide, K. & Ylvisaker, S. (2015a). Kulturalisering og symbolsk mening i barnevernsarbeid. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 18(2), 2-15.
- Rugkåsa, M., Eide, K. & Ylvisaker, S. (2015b). Barnevernsarbeideres møte med barn og familier med minoritetsbakgrunn. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2), 98-106.
<https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-03>
- Rugkåsa, M., Ylvisaker, S. & Eide, K. (2017). Barnevern i et minoritetsperspektiv: Sosialt arbeid med barn og familier. Gyldendal Akademisk.
- Sandnes, T. (red.). (2017). *Innvandrere i Norge 2017*. (Statistiske analyser 155).
<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/332154?ts=162901a1050>
- Schiefloe, P. M. (2019). *Mennesker og samfunn: Innføring i sosiologisk forståelse* (3. utg.). Fagbokforlaget.
- Skytte, M. (2019). *Etniske minoritetsfamilier i sosialt arbeid* (3. utg.). Gyldendal.
- Statistisk sentralbyrå. (2023, 6. mars). *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/statistikk/innvandrere-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre>
- Statsforvalteren. (2023, 3. mars). *Barnevern*. Statsforvalteren.
<https://www.statsforvalteren.no/portal/barn-og-foreldre/barnevern/>
- Van der Weele, J. (2013). Kulturvern kan være godt barnevern. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 50(9).
<https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2013/09/kulturvernkan-vaere-godt-barnevern>

Van der Weele, J. & Fiecko, E. M. (2020). Kulturelle fallgruver i vurderinger av foreldrenes omsorgsevne: Innspill og veiledning for barnevern, sakkyndige og rettens aktører. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 18(2), 126-147. <https://doi.org/10.18261/issn.0809-9553-2020-02-04>

Vike, H. & Eide, K. (2009). Kulturanalyse, minoritetsperspektiv og psykososialt arbeid. I K. Eide, N. A. Qureshi, M. Rugkåsa & H. Vike (Red.), *Over profesjonelle barrierer: Et minoritetsperspektiv på psykososialt arbeid med barn og unge* (s. 13-37). Gyldendal Akademisk.

Ålund, A. (1997). *Multikultiungdom: Kön, Etnisitet, Identitet*. Lund Studentlitteratur.

Aarset, M. F. & Bredal, A. (2018). *Omsorgsovertakelser og etniske minoriteter. En gjennomgang av saker i fylkesnemnda*. (NOVA Rapport 5/18). Norsk Institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/5130/Web-utgave-Omsorgsovertakelser-og-etniske-minoriteter-NOVA-Rapport-5-18-Bookmarks.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Vedlegg 1

Oversikt over utvalgt litteratur

Forfatter	Paulsen et al. (2014)	Bø (2014)	Rugkåsa et al. (2015)
Tittel	Møter mellom innvandrere og barnevernet: En kunnskapsstatus	Social work in a multicultural society: New challenges and needs for competence	Kulturalisering og symbolsk mening I barnevernsarbeid
Forskningsland	Norge	Norge	Norge
Empirisk utgangspunkt	Hovedsakelig basert på norsk forskning og norske erfaringer.	To forskjellige datainnhentinger fra to informantgrupper; et spørreskjema besvart av 50 sosialarbeidere og fokusgruppeintervju gjennomført med 48 sosialarbeidere.	Analyse av 160 kasus fra barnevernsarbeidere, som omhandler barnevernets arbeid med minoritetsetniske familier, barn og unge
Formål	Gi oversikt over forskning og annen relevant litteratur som	Vise hvordan flerkulturelt, sosialt arbeid med etniske minoriteter representerer nye	Drøfter hvordan barnevernsarbeidere bruker kulturelle forklaringer for å

	<p>beskriver møter mellom barnevernet og innvandrere.</p> <p>Rapporten er en større del av forskningsprosjekt som NTNU samfunnsforskning utfører på oppdrag av Barne-, og ungdoms- og familiedirektoratet.</p>	<p>og andre utfordringer for sosialarbeidere.</p> <p>Fokuserer på utfordringer basert på forskningsresultat, hvilke kvalifikasjoner sosialarbeidere etterspør i møtet med etniske minoriteter og hvilken kompetanse som behøves og er nødvendig i flerkulturelt, sosialt arbeid.</p>	<p>forstå minoritetsetniske barn og foreldres situasjon.</p>
--	--	--	--

Vedlegg 2

Inklusjons- og eksklusjonskriterier

Inklusjonskriterier	Eksklusjonskriterier
<ul style="list-style-type: none"> • Utgitt etter 2013 • Norge, det norske barnevernet og samfunnet • Fokus på kultur • Omhandle utfordringer som tar for seg kultur 	<ul style="list-style-type: none"> • Utgitt før 2013 • Land utenfor Norge • Litteratur som bare tar for seg tolk og språk som kommunikasjonsutfordringer

Vedlegg 3

Oversikt over funn fra de forskjellige artiklene

	Betydningen av sosialarbeiderens vektlegging og fokus på kultur i møtet med minoriteter	Betydningen av sosialarbeiderens kulturkompetanse i møtet	Betydningen av forskjellige kulturelle koder, referanserammer og en vestlig middelklasseideologi i møtet mellom barnevernet og etniske minoritetsfamilier.
(Paulsen et al., 2014)	x	x	x
(Bø, 2014)		x	x
(Rugkåsa et al., 2015)	x	x	x